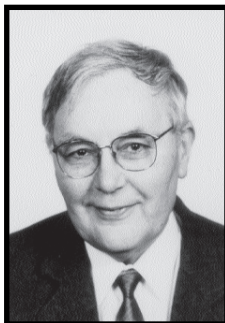

V. Pünkösdvárosi Kórusfesztivál - Baja - (Dr. Kerekesné Pytel Anna)	3-4. oldal
Ifjúsági kórusainknak ajánljuk a celjei kórusversenyt (Dr. Mindszenty Zsuzsánna)	5. oldal
Születésnap megemlékezés a Magyar Művészeti Akadémia szervezésében (Nagy Márta)	6. oldal
II. Szinkópa Vegyeskari találkozó 2013 (Márkusné Natter-Nád Klára)	7-8. oldal
Szabó Soma a Budapesti Nemzetközi Kórusversenyről (K.K.)	8-9. oldal
A Máté-Passió Húsvétkor (káká)	9-10. oldal
Orosháza - Éneklő Ifjúság 2013 (Mocskonyiné Tallér Edit)	10-11. oldal
Egy huszadik századi mecénás - Bónis Ferenc legújabb könyve - Könyvajánló - (Ivasivka Máttyás)	11-12. oldal
Beszámoló a XXII. Éneklő Ifjúság Szakmai Napokról (Hraschek Katalin)	12-15. oldal
NépZeneSzó	
Megint „Ködellik a Mátra” (Dr. Gerzanics Magdolna)	16-17. oldal
Hírek Dr. Várnai Ferencről (Dr. Gerzanics Magdolna)	17. oldal
II. Szinkópa Vegyeskari találkozó zárókoncertje (Hartyányi Judit)	18. oldal
Egy kis technika... 92. (Dr. Bruckner Adrienne)	19. oldal
„Ködellika Mátra” - Képes beszámoló (Fotók: Gál Gábor)	20. oldal

FÁJDALOMMAL BÚCSÚZUNK

Elhunyt **UGRIN GÁBOR**, a Liszt Ferenc Zenetudományi Egyetem, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára, az Ifjú Zenebarátok Kórusa Liszt-díjas alapító karnagya, számos más énekkar vezetője.

Ugrin Gábor 1932-ben Gyulán született. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte el a karvezetés szakot 1959-ben. Évekig vezette a Csepeli Munkáskórust, a Tatabányai Bányász Vegyeskarta, a Fővárosi Énekkart és az Állami Énekkart. Tanított az V. kerületi Szemere utcai fiúiskolában, majd sokáig a Veres Pálné Gimnáziumban. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen szolfézs- és zeneelmélet-tanár volt.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

- FELHÍVÁS -

ZENÉS VASÁRNAP DÉLELŐTTÖK BUDAPEST MÚZEUMAIBAN

2013. október 1. – 2014. június 15. között

Szeretettel várjuk kórusaink, népzenei együtteseink írásbeli jelentkezését három időpont megjelölésével.

Vasárnap délelőtti hangversenyeket az alábbi múzeumokban tartunk:

- Magyar Nemzeti Galéria - Budapesti Történeti Múzeum - Néprajzi Múzeum -

További információ: **KÓTA** Titkársága 1537. Budapest, Pf.: 406.

Telefon: 225-3713 E-mail: kota@kota.hu

V. PÜNKÖSDVÁRÓ KÓRUSFESZTIVÁL

„Csodálatos Baja Fesztivál” 2013. május 11-12

A bajai fesztivál címére felfigyel a bajai, a hazatérő, az átutazó. „Csodálatos Baja Fesztivál” Ez a város szeretne elmondani ezzel a három szóval sok színes programot, a város hagyományait, a jelenét, a terveit, amelyekben ott van Baja vérkeringése, levegője, a város reményei, amellyel bizonyítható, hogy Baja csodálatos. Hisznek ebben és tesznek érte. *Fercsák Róbert* Baja Város alpolgármestere a fesztivál ötletgazdája örömmel beszélt az elsőről és a másodikról, a folytatásról, melynek programjában új és reményteli esemény volt. Már a megnyitón bemutatkozó városi gyermekkar, akik a Baja Város Cantabile Gyermekkar nevet ezen az eseményen kapták. Egyedülálló a kezdeményezés, a kórus létrehozása, patronálása.

A fesztivál megnyitóján láthatták a jelenlévők *Nelle Engler Van Boven* és *Macskássy Izolda* kiállítását. A két egymástól távol élő és mégis bajai kötődéssel, sok közös művészi hasonlósággal alkotó művész munkáit *Dr. Munczig Dénesné* értékelte és bevezette az alkotások titkaiba a nézőket.

Harmadik eseménye volt a fesztivál megnyitójának az V. Pünkösdvárosi Kórusfesztivál.

A fesztivál megnyitójának három eseményére megmozdult Baja Város lakossága, a városba érkező vendégek, akik örömmel hallhatták, láthatták Baja Város Önkormányzatának vezetőit és lelkesítő gondolataikat, amelyek a város kulturális életének jelentőségéről szóltak.

A mottó kötelez. A mottót nem lehet felszínes szlogennek kiplakátozni. A megnyitó mindhárom rendezvénye csak erősítette az elgondolást, hogy a szavak mögött nagyon átgondolt, értékes, sokoldalú, színes eseménysorozatok húzódnak meg, hogy tartalmas programok részesei lehetünk.

„Csodálatos” volt a megnyitó zenei kerete: Himnusz és Szózat az összkarok éneklésével. Zengett a Kultúrpalota, mert együtt énekelt a nézőtéren ülők „kara” a dobogón álló kórusokkal. Sokan, sok helyen tanulhatnak ezekből a nemzeti értékeinket tisztelő rendezésekből.

A kórusfesztivál hallgatósága valóban „csodálatos” koncertet hallhatott. A fellépő kórusok mindegyike egy gyöngyszem volt az esten az egyéniségükkel, a repertoárjukkal, a hangzáskultúrájukkal, zenei megszólalásukkal. A szakmai zsűri, melynek tagjai *Vadász Ágnes*, *Kovács Andrásné* és *Kerekesné Pytel Anna* voltak, a kórusok előadásainak művészi színvonalát nagyon magas mércével mérve, kiemelt színvonalú koncertnek minősítette.

A koncerten éneklő kórusok és karnagyok.

Liszt Ferenc Énekkar Baja – *Makkai Gézáne*

A házigazda Liszt Ferenc Énekkar rövidebb programmal lépett a közönség elé, hogy minél több lehetőséget kapjanak a vendég kórusok. Bravúros dinamikai és ritmikai előadással varázsozták a közönség elé a Josquin des Prez: A tücsök és Karai József Estéli nótázás kórusműveket Makkai Gézáne vezényletével. Szép együtt-hangzásukkal méltó nyitányt adták a csodálatos hangversenynek.

Vásárhelyi Zoltán Férfikar Budapest – *Klausz Róbert*

Sokan meglepődve és örvendve hallgattuk a Vásárhelyi Zoltán Férfikar valóban férfias és mégis bársonyosan áradó kórushangzását, mely Klausz Róbert muzikális, élményt nyújtó, igényes munkájának eredményeként születhetett meg. Köszöntjük a férfikart.

Pataki Nőikar Budapest – *Dr. Fazekas Ágnes*

Jó hangulat váltás volt a Dr. Fazekas Ágnes karnagyi irányításával megszólalt Pataki Nőikar műsora. A szelíd dallamoktól az energikus előadás széles skálájáig élvezhettük a lányok gazdag műsorválasztásában megszólalt Kodály, Bartók, Tóth Péter, Orbán György műveket.

Capella Silentium Énekegyüttes Budapest – *Várkonyi Tamás*

2009-ben alakult a Várkonyi Tamás karnagyi irányításával működő Capella Silentium Énekegyüttes. Repertoárjukból a zenetörténeti korokban válogatva, a fellelhető, ritkábban hallható művek előadására vállalkoztak. A pár éve alakult kórust hallgatva, Marenzio, Brahms, Poulenc, Simanovszky egy-egy miniatűr műve új hangulatot adott a színvonalas kórustalálkozónak.

Pécsi Szeráfi Kórus – *Nagy Ernő*

Megáll a szó, csak a kórus- a karnagy- és a közönség hihetetlen közös együttléte él a teremben, amikor a Pécsi Szeráfi Kórus énekel. Különleges varázs erővel, szakmai alázattal, teli szívvel vonzza magával a fiatal énekeseket, akiknek arcán ott a derű, a békesség, amikor Nagy Ernő karnagy kezével elindítja az első hangokat. Ez a tökéletes összhang a kulcsa, hogy nem a műhelymunka él a színpadon, hanem a művek zenéből fakadó, lélektől- lélelig kisugárzása.

Musica Nostra Énekegyüttes Budapest – *Dr. Mindszenty Zsuzsánna*

Nevük és karnagyuk ismert a zenei világban, már a fellépők sorában a hangverseny életerejét jelentik zenében, előadásban. Mégis felfokozza előadásukat az a természetes, akusztikus, felhangokkal teli, dús hangzás, amely nem a rutin, nem a sokadik megszólalás hangulatát idézi, hanem a friss életerőt, az újból és újból magukból kiáradó örömteli éneket. Az egyszólamú énektől a többszólamúságig olyan atmoszférát teremtettek, hogy a közönség csak azt szerette volna, ha még és még hallhatná a 27 leányt.

Mi lehetett egy ilyen koncerten a szakmai zsűri dolga? Tapsolt a közönséggel, örült a kórusok csodálatos műsorának, megszólalásuknak, harmóniáknak és gondolatban minden kórusnak NÍVÓ díjat adományozott.

A kórustalálkozó záró összkari éneke, Verdi Nabucco c. operájából a Rabszolkakórus, Verdi tiszteletére hangzott fel, melyet *Dr. Mindszenty Zsuzsanna* vezényelt. Csodálatos volt, mert énekelt az összkarral együtt a közönség is.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a találkozó fontos közösségépítő és élményekben bővelkedő programja volt a szakmai beszélgetés a közös vacsora, és azt követő vidám éneklések. Volt egy olyan része a találkozásnak, amikor mindenki kötetlenül beszélgethetett egymással, a másik kórus tagjaival. Nem rohant senki haza, igazi dalostalálkozó hangulat volt.

Vasárnap a kórusok a szentmisén

énekeltek a Pádúai Szent Antal Plébániatemplomban. A szentmisét *Schindler Mátyás* plébános celebrálta és köszöntötte a közreműködő kórusokat. Hívókkal és zeneszerető bajaiakkal megtelt a templom. Erre az alkalomra már hagyományosan készülnek a bajaiak és lelki táplálékként nagy élményben volt részük, amikor a liturgiába beépített egyházi kórusművek megszólaltak.

Mise után *Lukin László* bajai származású zenepedagógus sírját tisztelték meg a kórusok képviselői a Szent Rókus temetőben. A szabad program, Baja felújított belvárosának és nevezetességeinek megtekintése után közös ebéden vettek részt a vendégkórusok és befejezésül köszönetet mondtak a Pünkösdváros Kórusfesztivál szervezőinek, a Bajai Liszt Ferenc énekkarnak *Makkai Gézáne* karnagynak és *Nyíró Sándor* elnöknek a Csodálatos és felejthetetlen kórustalálkozó megszervezéséért, az igazi jó hangulat megteremtéséért.

Dr. Kerekesné Pytel Anna

Liszt Ferenc Énekkar, vezényel: Makkai Gézáne

Vásárhelyi Zoltán Férfikar, vezényel: Klausz Róbert

Pataky Nőiakar, vezényel: Dr. Fazekas Ágnes

Capella Silentium Énekegyüttes, vezényel: Várkonyi Tamás

Pécsi Szeráfi Kórus, vezényel: Nagy Ernő

Musica Nostra Énekegyüttes, vezényel: Dr. Mindszenty Zsuzsanna

IFJÚSÁGI KÓRUSAINKNAK AJÁNLJUK A CELJEI KÓRUSVERSENYT

Celje 2013. április

A szlovéniai Celje városában két évente megrendezett ifjúsági kórusverseny tekintélyes múltra tekint vissza. Először 1935-ben vetődött föl a szlovéniai kórusvezetők részéről annak az igénye, hogy közös énekléssel és versennyel inspirálják az ifjúsági kórusok munkáját. Rendszeresen 1946 óta rendeznek kórusversenyeket, Idén, 2013. április 9-től 13-ig a 30. Nemzetközi ifjúsági Kórusverseny 14 kórus részvételével zajlott nagy sikerrel.

Celje Szlovénia harmadik legnagyobb városa – Ljubjana és Maribor után. Magyar vonatkozása ismert: a Cillei grófok székhelye volt 1341 és 1456 között. Cillei Ulrik halála után a grófi család kihalt, és így a Habsburgok beleolvasztották a stájer hercegségbe a területet.

Az 1906-ban épült kulturális központ, a Cillei palota épülete tágas színháztermével remek akusztikájával kiváló helyszínt biztosít a kórusversenynek. A palota előtti hangulatos, mediterrán

Szegedi Tömörkény István Gimnázium Leánykara, vezényel: Dohány Gabriella

jellegű térség pedig a szabadterei kiegészítő rendezvényeknek, illetve a záró hangversenynek ad felejthetetlen színteret.

A versenyen valamennyi kötelező mű a szlovéniai késő reneszánsz kitűnő zeneszerzőjének, Jacobus Gallusnak (Handl) egy-egy műve volt.

Három kategóriában versenyeztek a kórusok- a gyermekkari kategóriában mindössze két kórus mérte össze az erejét- egy szlovén és egy ukrán csapat birkózott Gallus Ego autem című két szólamú latin nyelvű motettájával, amely stilisztikailag egyáltalán nem könnyű feladat a legifjabb korosztály számára. Mindkét kórus rendkívül felkészülten, korrektül énekelte el a művet, de a valódi reneszánsz stílus adta formálási lehetőségekkel kevésbé éltek. Végül a **Nazarje városból** érkezett **szlovén gyermekkari arany minősítéssel** végzett az első helyen, míg az ukrán **Zhytomir Kórus** ezüst diplomával a második helyet nyerte el.

A leánykari kategória hat fellépője a magyar kórusok által is gyakran énekelte Gallus: Pueri concinite volt. A kategória fellépői Bulgáriából, Szlovéniából (két együttes), Lettországból, Oroszországból és Magyarországról érkeztek. A Szegedi Tömörkény

István Gimnázium Leánykara *Dohány Gabriella* vezetésével szépen felkészülve, a mezőny egyik legigényesebb műsorát hozta. A kötelező darab mellett Verdi :Laudi alla Vergine Maria, Kocsár: Téli alkony háromtétéles ciklusa és Debussy: Noel des enfants című műveit énekeltek. Teljesítményükkel bronz diplomát és a negyedik helyezést kapták meg. Ebben a kategóriában nem volt arany diploma, a nyertes ezüst diplomával a **Ljubjanai Aurora Leánykar** lett, a bolgár leánykar kapta amásodik helyezést, és a helyi- celjei gimnáziumi leánykar lett a harmadik.

Az ifjúsági vegyeskari kategória hat fellépő együttesből állt. Kötelező darabjuk Gallus Heroes pugnaté című műve, amely számos színes, differenciált kifejezési lehetőséget kínált az előadók számára. A Ljubjanából érkezett **Stanislav Intézet Vegyeskara** magasan kiemelkedett a mezőnyből. Karnagyuk- *Damian Mocnik* professzionálisan irányította kórusát, akik valamennyi stílusban magas színvonalon énekeltek. Arany diplomával és az egész verseny legmagasabb pontszámával nyertek első díjat, maguk mögött hagyva a második díjas orosz és a harmadik díjas celjei, szlovén kórust.

Szép környezetben, a hangulatos celjei óvárosban zajlott a verseny. A környék számos kirándulási lehetőséget is biztosít a résztvevőknek. A város fölött magasodó romantikus felsővár pazar kilátást nyújt a három folyó találkozásánál épült városra. A délelőtti versenyeket követően délután

A felsővár

valamennyi résztvevő együtt énekel- a zsűri tagjai közösen énekelhető könnyű, hangulatos darabokat tanítanak, amelyeket a záró koncerten együtt előadnak. Valamennyi kórus koncertlehetőséget is kaphat. A szervezés kiváló, a verseny helyszíne szép, az akusztika nagyon jó.

Szeretettel ajánlom a magyar ifjúsági kórusoknak ez a kiváló, nagy múltú versenyt.

Dr. Mindszenty Zsuzsánna

SZÜLETÉSNAPI MEGEMLÉKEZÉS A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA SZERVEZÉSÉBEN

Kettős születésnap alkalmából szervezett ünnepi hangversenyt a Magyar Művészeti Akadémia 2013. április 22.-én: száz éve született **Weöres Sándor**, s 25.-én köszönthettük **Szönyi Erzsébet** születésnapján. A Petőfi Irodalmi Múzeum adott helyt a különlegesnek ígérkező koncertnek. A műsoron **Dubrovay László** Kossuth-díjas zeneszerző, a MMA zenei tagozatvezetőjének köszöntője után Weöres megzenésített versei hangzottak el, a zeneszámok között **Juhász Róza** és **Oberfrank Pál** színművészek szavatait hallhattuk, az est házigazdája **Lázár Balázs** volt.

A műsor első számaként Szokolay Sándor *Orbis pictus* Op. 73. tételei (Eleven tükör, A változás temploma, Születés, A jövő) hangzottak el **Halmai Katalin** /ének/, **Balogh Katalin** /fuvola/, **Tfirst Péter**, **Hargitai Géza** /hegedű/, **Várnagy Mihály** /brácsa/ és **Rózsa Richárd** /cselló/ előadásában. Kocsár Miklós „A kísértet dalá”-t és Nógrádi Péter két megzenésítését /Akik megtalálnak, s Tengertánc/ **Wiedemann Bernadett** /ének/ és **Virág Emese** /zongora/ szólaltatta meg. Decsényi János Triptichonját Weöres Sándor „Szaggatott” c. költeményére **Kelemen Dániel** /ének/ és **Kincses Margit** /zongora/ adta elő. Az est Szönyi Erzsébet zongoraötösével zárult, melyet **Nagy Márta** /zongora/, e sorok írója és a már említett vonósok játszottak.

Szönyi Erzsébet zongorakvintettje

A zongoraötös /vonósnégyes társul a zongorához/ műfaja a XIX. században alakult ki. Az ezt megelőző időszakban fúvósok társaságában szólalt meg pár kvintett, gondoljunk csak Mozart vagy Beethoven zongoraötösére.

A XX. század magyar szerzői is komponáltak zongorás kvintettet (pl. Bartók és Dohnányi - ő kettőt is) Ez a felállás a romantika korában a legnépszerűbb, ennek ellenére nem gyakran írnak a zeneszerzők ilyen összetételű kamaragyüttesre. 1998-ban Szönyi Erzsébet ajándékozott meg egy háromtételű zongoraötössel, amit volt szerencsém még abban az évben bemutatni az Óbudai Társaskörben az Éder vonósnégyes közreműködésével.

Az első tételre bátran kijelenthetjük, hogy modern értelemben vett klasszikus szonátaforma. Formabontó több szempontból is: már a kezdeti téma is négy motívumból áll, s a továbbiakban is ezekből építkezik – attól függően, hogy mit kíván a variáns karaktere. Tulajdonképp nagyon egyszerű a ritmikai építkezés: a kétütemes, csak negyedlépeket nyolcadmozgás követi, így változik a súlyos, szinte statikus témafő könnyed karakterré, illetve a folytatás játékos karakterre az újabb motívum segítségével. Hosszan lehetne elemezni a formai változatosság – a karakterek – a témakombinációk ötletességét. Pl. a szonátaforma melléktemája megbontja az addigi szabályos 4/4-es lüktetést, s egy 3/8-os aszimmetrikus motívum veszi át a domináns szerepet. Találunk 5/8-os ütemeket, váratlan helyeken akcentusokat a zongorában, de néha a vonós szólamokban is. A szerkesztési ötletek kifogyhatatlan tárháza a különböző karakterek létrejöttét biztosítja. Egyenrangú partnerként kezeli a szerző a különböző szólamokat,

mégis a vezérszerep gyakran a zongoré. A zongoraszólókat sokszor állítja szembe /tematikusan/ a vonós négyessel. Pl. a zongoraszólamban a téma egyik motívumára a vonósok válasznak egy másik motívummal. Ezáltal nemcsak a tematikus anyag ötvöződik, hanem egyidejűleg a karakterek is. /pl. a markáns karakter félbeszakad, vagy játékos elemmel folytatódik./ Akad példa arra is, hogy az addigi aszimmetrikus hangsúlyval teletűzdelt szabályos lüktetés 7/8-os ütembe lendül át, hogy egy rövid kadenciába torkolljon. Ez vezet a formailag teljesen szabályos visszatéréshez.

Természetesen a folytatásban új elemekkel találkozhatunk: a játékos motívumot a vonóhangszerek kezdetben egymást követően hozzák, miközben a billentyűk a kezdeti negyedek pesante karakterét zakatolják, majd a két hegedű folytat türelmetlen párbeszédet a mélyvonósokkal. A zenei „sűrítés” eszközét is felfedezhetjük a tétel vége felé közeledve, de észrevehető a kezdeti témamotívumok helycseréje is a zongora és a vonósok között. A tökéletes formai és motívikus szerkesztés /pl. tématorlasztás, témafordítás, imitáció/ a második, a lassú tételben is megfigyelhető. A staccato zongorátémára a vonósok pasztell színű legatója válaszol. Itt is találunk egy rövid improvizációszerű kis kadenciát, mielőtt visszatérne a kezdeti, zongorán megszólaló témamotívum. A tétel vége teljesen elhal, hogy hirtelen átválthasson a Perpetuum mobile-re, a harmadik tételre. Ennek a Presto tételnek alcíme „bül-bül”

Szönyi Erzsébet

/utalva Arany János Szondi két apródja című balladájára./ Tulajdonképp az előadók, illetve a hallgatók fantáziájára bízva a szerző, hogy ki-ki milyen madarat képzeljen a négy hangból álló motívum mögé. A zenei szerkesztés ötletgazdagságát dicséri, hogy a 16-od mozgás mindig jelen van valamelyik hangszereken. Leginkább a zongora játssza a virtuóz szólamot, bár itt is fel-felbukkan egy-két madártrilla, amit néha megzavar egy-egy „madárpitty”. A különböző természetbeni hangzásokat gazdagítják a pizzicatós effektusok, vagy a mordenttel ellátott nyolcadok. Ebből a tételből sem hiányozhat a miniatűr kadencia, amit egy frappáns, csattanós befejezés követ. Remélhetőleg mihamarabb felkerül a mű a kamarakoncertek listájára! Igazán nagyon élvezetes nemcsak hallgatni, hanem előadni is!!!

Nagy Márta

SZINKÓPA VEGYESKARI TALÁLKOZÓ 2013

Budapesten, a Patrona Hungariae Általános Iskola és Gimnáziumban 2013. március 2-án tartották az egész napos rendezvényt

Második alkalommal került sor a Szinkópa találkozóra. E különleges elnevezés megálmodója, és az álmok megvalósítója, a kiváló karnagy, főiskolai docens, több kórus vezető karnagya **Cseri Zsófia**, aki remek szervezőkészséggel 2012-ben első ízben már bizonyította e találkozó létjogosultságát. Hiszen tartalmát illetően nevezhetnénk „**Öntevékeny kórus és kóruskarnagyok továbbképzésének**” amire – mint minden érintett vallja – bizony nagy szükség van.

A szép kiállítású meghívó bevezető soraiban **Cseri Zsófia** így nyilatkozik:

„Az I. Szinkópa Vegyeskari Találkozó megrendezésével az volt az elsődleges célunk, hogy amatőr vegyeskarok, kamarakórusok számára olyan szakmai napot biztosítsunk, melynek során a kóruséneklés gyakorlati kérdéseivel érdemben foglalkozunk, közösen „okosodunk”, új ötleteket kapunk, egymást egy kicsit jobban megismerjük, s közben sokat énekelünk. Mivel mindez hiánypótló alkalomnak tűnt, az I. Szinkópa betölthette küldetését. Komoly igény merült fel ennek folytatására. Ezért mertünk belevágni a II. Szinkópa szervezésébe. Kívánom, hogy az idei találkozó is minden résztvevő hasznát, épülését, szakmai gazdagodását szolgálja.”

A reggeli kezdés keretében, a vendéglátó énekkar, a budapesti **Erkel Ferenc Vegyeskar**, karnagya: **Cseri Zsófia**, hangulatos bevezetőjében mutatta be a meghívott kórusokat: **Viadana Kamarakórus Dunaújvárosból**, karnagyuk: **Kurucz Gergely**. A **Gyulai Erkel Ferenc Vegyeskar**, karnagyuk: **Perlaki Attila**. A **Vox Mirabilis Kamarakórus Székesfehérvárról**, karnagyuk: **Zemlényi Katica**. Ugyancsak bemutatta a meghívott vendégeket és az előadókat, akikről személy szerint a részletesen kidolgozott műsor rövid életrajzi adatokkal szolgált. Változatosan, jól összeállított dia vetítés közölt részleteket az előző évi I. Szinkópa találkozóról, és gyerekek őszinte megszólalásai tették különösen kedvessé e bemutatást. Ezt követően a Dísztermet teljes egészében megtöltő közönség előtt, a megjelölt óránkénti változásban követték egymást a programok.

Az első előadó **Dr. Balázs Boglárka** fül-orr-gége orvos volt. „Telitalálat” volt ez az előadás mindnyájunk számára. Hiszen a jelenlévők legfőbb értéke az énekhangjuk. Ennek gondozása, ápolása fontos feladat. Az előadó, aki nemcsak orvos, hanem énekművész, és sok szál fűzi a

zenéhez, az előadóművészethez, különösen meggyőző stílusban egyesítette a hangképző szervek egészségügyi kérdéseit a művészi előadók érzelmi és értelmi és akarati megnyilvánulásaival.

A nagy sikert aratott előadást, egy kis kávészünettel megszakítva, **Cseri Zsófia** nagyon változatosan, sok mozgással lazító beéneklése követte. Majd összkari próbát tartott **Orbán György**: **Daemon irrepit callidus** c. műve alapján, jól kiegészítő szöveg magyarázattal ismertette e különös jellegű művet.

Párkai István önvallomása címmel, a Karvezetők doanije, a Zeneakadémia avatott ismerője varázsolta el szavaival a hallgatókat. 10 éves korában kezdte meg tanulmányait zongora szakon a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán. A háború után folytatta tanulmányait, 1950-től a karmesterképző szakon is, és 1953-tól a főiskola oktatója lett a karvezetés tanszakon. Valamennyi grádust megjárva, 1981 és 1994 között a Középiskolai énektanár és karvezető szak tanszékvezető egyetemi tanára volt. Nyugdíjba vonulása óta professzor emeritusként tevékenykedik az Alkotóművészeti és zeneelméleti ismeretek tanszéke Karmester és karvezetés szakcsoportja keretén belül. 1963-ban megalapította a Liszt Ferenc Kamarakórust. Itthon generációk nőttek fel keze alatt, számos karvezető tanítványa működik országwide. Külföldön szereplései során ismerték meg, előadásai és neves zsűrizései méltó elismerést szereztek számára. Hosszú tanári és karnagyi működésének visszaemlékezései, nagy tanár-egyéniségek felelevenítése, eredeti humorával ízesítve, nemcsak szórakoztató, hanem tanulságos volt a nagyszámú kóruskedvelő- és intenzív közreműködő közönség számára.

A közös ebéd egyúttal jó alkalom a kötetlen beszélgetésre, a felvetett gondolatok tovább fűzésére. Majd ismét összegyűlve a Díszteremben remek mozgással egybekötött foglalkozás kötötte le a figyelmet.

„Érezd jól magad az éneklésben” alapgondolatával **Tóth Árpád** – ifjú karnagy, zenetanár, kóruszeneszerző – tartotta a sokszínű foglalkozást. Felsorolni is sok lenne hány kórust vezet itthon és határon túl. De mindenképp említésre méltó, hogy 2005-ben az első Magyar Karvezetőverseny győztese és közönség-díjasa lett. 2007-ben a Budapesti Nemzetközi Karvezetőverseny különdíjasa, **Lantos Rezső**-díjas karnagy. A kóruséneklés elhivatott kedvelője. Kirobbanó energiája átragadt a résztvevőkre, örömmel fogadták az önálló kreatív dallamképzésre inspiráló lehetőségeinek jelzéseit.

A Kerekasztal beszélgetés, résztvevői: **Dr. Balázs Boglárka**, **Hartyányi Judit**, **Párkai István**, **Tóth Árpád** karnagyok és **Barabás Árpád** zeneszerző. Beszélgető társuk **Cseri Zsófia**.

A céltudatos kérdések felvetése sok érdekes konkrét megfogalmazást eredményezett a szakmai területről. A gégeész szakorvos délelőtti előadásához kapcsolódva, az énekesek számára oly fontos további hasznos tanácsait adta, a hangszalagok használatának, kímélésének kérdéseiről. **Hartyányi Judit** több évtizedes amerikai és más külföldi tanítási tapasztalatairól számolt be, miként alakultak a nagy koncert összeállítások, a nyelvi nehézségek ellenére a zene nyelvének nagy összetartó erejéről szólhatott. A zeneszerző részére feltett kérdések egyike: hogyan keletkezik egy mű? Erre számos variációs válasz adatott. Valamint a szöveg meghatározó szerepe mellett, napjaink számítógépes világában, annak használá-

tanak nem elsődleges, de napjainkban szükséges szerepéről.

A délutáni program mozgalmas befejezése volt a „Karnagyváltó”. Ez évben Weöres Sándor születésének 100 éves évfordulójára emlékezve, Kodály Zoltán „Öregék” című kórusműve került előadásra. A költő ifjúkori műve ihlette Kodályt egyik legmeghatóbb kórusművének komponálására. A zene és irodalom legihletettebb találkozásának lehetünk elmélyült csodálói mindenkor e mű előadása, vagy hallgatása során.

Mintaszerű, sok variációval gazdagított „beéneklést” vezetett *Pad Zoltán*. Ezt követően minden énekkel elfoglalta a maga teremtését, hogy felkészüljön a karnagyok fogadására. Ceri Zsófia, Hartványi Judit, Pad Zoltán és Párkai István vonult teremről teremre, hogy a kórusmű egy-egy részét kidolgozza. Az egyes kórusok bizonyították a zenei empátia érzékenységét, sokoldalúságát amellyel igazodtak a karnagyok elképzeléseikhez, hogy végül megszó-

lalhasson a mű teljes szépségében.

Ezután, a vacsorát követően már az esti hangversenyre való felkészülés foglalta el a kórustagokat és karnagyaikat.

Köszönet illeti a szervező Cseri Zsófiát és kórusának sok, sok segítőjét, akik ilyen gondos és ötletes előkészítéssel váltották valóra e nagyon tanulságos és hasznos „Vegyeskari továbbképzést.” Az ezévi jelenlévőkkel együtt bízunk a következő évi folytatásban, hogy a III. Szinkópa találkozó azonos színvonalalal folytassa ezt a remek találkozót.

Márkusné Natter-Nád Klára

A Zárókoncetről beszámoló a 18. oldalon található

„Kodálynak ma is igaza van...”

SZABÓ SOMA A BUDAPESTI NEMZETKÖZI KÓRUSVERSENYRŐL

Idén március 24-e és 27-e között rendezték meg Budapesten a XIV. Budapesti Nemzetközi Kórusversenyt. Az 1988-ban útnak indított verseny Európa egyik legnagyobb szabású kulturális rendezvénysorozatának a része. Szervezője a népek közeledését szolgáló német nonprofit INTERKULTUR, amely 2000-ben elindította a kórusolimpiai mozgalmat is, majd 2009-ben a kórus-világbajnokságot, 2011-ben pedig a kórus-Európa-bajnokságot. A XIV. Budapesti Nemzetközi Kórusverseny nyitóhangversenye március 24-én a MŰPA-ban volt. Műsorán Orbán György Rorate coeli című műve és Gyöngyösi Levente I. szimfóniája hangzott el. Közreműködött a nyíregyházi Cantemus Vegyeskar, a Budapesti Akadémiai Kórustársaság, a Budapesti Ifjúsági Kórus, a Budafoki Dohnányi Zenekar. Vezényelt Hollerung Gábor. A kórusversenyt számos kategóriában különböző nehézségi szinteken hirdették meg, amelyen 22 ország 61 kórusa vett részt. A zsűri tagja volt Hollerung Gábor, Binder Károly, Gráf Zsuzsa, Gyöngyösi Levente, Szabó Soma (Magyarország), Ralf Eisenberg, Michael Betzner-Brandt (Németország), Yuval Ben-Ozer (Izrael), Aria Birziņa (Lettország), Franz M. Herzog (Ausztria), Vytautas Miškinis (Litvánia), Kirby Shaw (USA)

A verseny szünetében a zsűritag Szabó Somát, a nyíregyházi Cantemus Vegyeskar karnagyát kérdeztük.

– **Most először zsűritag?**

– A Budapesti Nemzetközi Kórusversenyen igen, de máshol, más nemzetközi versenyeken már zsűriztem.

– **Milyennek találja a mostani kórusversenyt?**

– Fantasztikus sajátossága, hogy rengeteg kórus vesz részt rajta, ezért rengeteg produkciót hallhatunk, és jócskán akadtak szívet melengető és felemelő műsorok is. Ami azt igazolja, hogy a kóruskultúra minden ellenkező híresztelés ellenére világszerte mégiscsak virágzik. A másik tapasztalatom, hogy a magyar kórusok színvonalát töretlenül nagyon magasan áll, bármennyire is kárognak arról, hogy halódik a magyar kórusmozgalom. Persze érezzük mindannyian, hogy egyre nehezebb feltételek közt kell megtartanunk a hazai kórusok színvonalát. De ez a verseny is azt bizonyítja, hogy akik kitartanak, és lelkesedéssel végzik a dolgukat, azok eredményt érnek el.

– **Maradjunk még a nehezedő feltételeknél. Vajon nem ennek az egyik jele az, hogy egyre többször kell több kórusnak összeállnia ah-**

hoz, hogy egy-egy nagyobb szabású produkciót színvonalasan adhassanak elő? Vagyis a csökkenő kóruslétszám és főleg a férfiszólamok létszámának csökkenése miatt egyre többször képtelen egy kórus egyedül előadni egy művet. Nem tűnik el ilyenkor egy-egy kórus egyedi hangvétele, hangszíne? A minél nagyobb hangerőre törekvés se igazán a kedvező tendencia jele.

– Én nem vagyok ilyen szigorú ezekben a kérdésekben. Azzal még nem találkoztam, hogy acappella műveket több kórus együtt énekelt volna, de oratorikus művek előadásában kétségtelenül így van. Például én is a vegyeskarommal igen gyakran társulok például a debreceni Kodály Kórusal vagy a Hollerung-féle Akadémiai Kórustársasággal. Ezt egyáltalán nem tartom veszélyes dolognak, sőt, inkább tanulni lehet belőle. A kóruséneklésnek megvan az a hallatlan csodája, hogy másképp működik, mint a bor és a trágyalé effektus. Ugye, ha a borba akármilyen picit trágyalévet öntünk, a végeredmény trágyalé lesz. A kórusoknál ez a „házasítás” nem így működik.

– **Hanem hogy?**

– A kóruséneklésnek az a varázsa és csodája, hogy sok amatőr énekes együtt akár világszínvonalat is képes összehozni, annak ellenére, hogy egyénileg nem biztos, hogy képes erre.

– **Igen, de több kórus összevonásakor a kórusok eredeti egyéni hangszíne eltűnik, és ez egy patinás kórus esetében – maradjunk a bor és a trágyalé hasonlatnál – már érzékeny veszteség.**

– Nagyon rossz élményeim ebből még nem származtak. Mindig azt érzem, hogy a sokaság, a sok lélek összekapaszkodása min-

dig több haszonnal jár, mint veszteséggel.

– Ezen a versenyen csak nagykórusok vettek részt. Mi a véleménye arról a tendenciáról, hogy a kórusok mintha minél nagyobb hangerőre törekednének, és a kamarai hangzások és a kamarakórusok háttérbe szorulnának? Mindig annak van igazsága, mindig az győz, mindig az a népszerűbb, aki hangosabban beszél, hangosabban énekel? Vagy nem jellemző ez a tendencia?

– Természetesen nem az a döntő, hogy ki milyen hangosan énekel, hanem hogy milyen színvonalon. De hogyha oratóriumokról van szó, akkor mindenképpen szembe kell azzal nézni, hogy egy zenekar a mai, modern hangszereivel egyszerűen erőfölényben van egy átlagos létszámú kórusossal szemben. Azt tapasztaltam, ha legalább száz ember áll egy énekarban, akkor tudja felvenni a versenyt egy nagyzenekarral. Gyakran találkozom azzal, hogy oratorikus műveket kénytelenek 35-40 fős kórusokkal előadni, ami mindenképpen fals eredményhez vezet.

Van egy másik kórusom is húsz éve, a Banchieri Énekegyüttes, ez ízig-vérig kamaraegyüttes, szólamonként egy ember énekel benne, tehát igyekszem a kamarai hangzást is ápolni, megtartani. Amikor kezdtünk, mindössze három ilyen együttes létezett Magyarországon, ma sokkal több, ez is jelzi, nem kell a kamarakórusokat temetni. Ezzel az együttesemmel nagyon sok helyre eljutottam szerte a világban, vagyis nem tapasztalom, hogy az acappella éneklés ma kevesebb megbecsülést kapna, kevésbé lenne népszerű, mint a nagykórusok. Nincs halálra ítélve a kamarakórus. Például Németországban sokkal népszerűbb az acappella, mint a nagykórus. Inkább abban a tendenciában látom a veszélyt, hogy az acappella kórusok a könnyűzene, a pop irányába mozdultak el. Nem a kamarakórusokat, sokkal inkább a kóruséneklés műfaját féltetem, mert attól tartok, hogy egyre kevesebben fogják a közösségi élménynek azt a színvonalát megérezni, amit a kóruséneklés jelent.

– Az ön egyik kórusa, nyíregyházi Cantemus Vegyeskar egy egész tájegység, sőt egy egész ország kóruséletét fémjelzi, minősíti. Hol van ennek a kórusának a helye a hazai és a nemzetközi kóruséletben?

– Amikor mi otthon, Nyíregyházán végezzük a munkánkat, akkor ezzel a mérícskéléssel nem szembesülünk. Hál' istennek, ez a szakma önmagában önmagáért jutalmazza önmagát. Egyrészt azáltal, hogy a kórustagok kitartóan, lelkesedéssel járnak a kóruspróbákra, másrészt, a kórusaim létszáma növekszik. Azért mondom, hogy kórusaim, mert a 60 tagú nagy felnőttkórus, a Cantemus mellett egy 70 tagú általános iskolai fiúkart és egy ifjúsági vegyeskart is vezetek. Lehet, hogyha Budapesten kezdődött volna a mi nyíregyházi kórustörténetünk, mára már nem létezne a Cantemus? De mivel elég messze voltunk Budapeستől, kezdetben nem nagyon törődtek velünk, így szabadon fejlődhattunk. És egy idő után már túlnőttük a helységet, sőt a hazai határokat is. Lehet, hogy nagyobb anyagi háttérrel, nagyobb menedzsmentet is kivívhattunk volna, ha nem épp Nyíregyházán, hanem az ország

gazdagabb részén vagyunk. De hát itt vagyunk, itt kell magas művészi színvonalú jó kórusokat kialakítanunk. A közönségünk is adott, tehát egészen biztos, hogy ebből anyagi előnye a kórusainknak nem lesz.

A 15 éve alakult Cantemusnak mára akkora a nemzetközi híre, hogy nemcsak mi utazunk külföldre, hanem ide is vonzzuk külföldről a neves kórusokat, zenei szakembereket. Évről évre egyre több külföldi csoport – zenetanárok, kórusok – jönnek a Kodály-iskolánkba órát látogatni, a kóruspróbáinkat megfigyelni, tanulmányozni, főként japánok, kínaiak, franciák, angolok, amerikaiak. A Kodály-módszer sikerét, nemzetközi értékét – amelyet most mi Magyarországon elkótyavetyélünk – ez is bizonyítja.

– Hogy lehet egyszerre több kórust vezetni úgy, hogy mindegyikben teljes értékű esztétikai élményt adjon?

– Mindenekelőtt pontos időbeosztással. És természetesen sok kompromisszummal. Azért nem is sírok igazán amiatt, hogy miránk Budapest mennyire figyel vagy nem figyel, mert enélkül is megvan az a rengeteg feladat, program, aminek meg kell felelnünk.

– Az a benyomásom, mintha az ország keleti része – a nyíregyházi kórusok is – kevesebbet kapnának a közös kosárból, mint a dunántúli kórusok. Valóban így érzik-e, vagy ez csak műkonfliktus?

– Azt hiszem, ez nem műkonfliktus. Bár ezzel én igazából soha nem törődtem. De időnként hallok a kollégák panaszait. Az is lehet, hogy jogos a különbségtétel az érdekek szerint...? Ezt igazából nem akarom feszegetni, nem akarok új frontokat nyitni, ahol nincsenek. Inkább egyetemes országban kéne gondolkodni, mert olyan időszakot élünk, amikor próbálják megújítani az ország művészeti és oktatáspolitikáját. Szerintem e kettőt nem egymástól függetlenül, hanem – s ezt hatványozottan fontosnak tartom – a kodályi gondolat mentén, együtt kéne végezni. Kodálnak még ma is igazsága van, nem járt el felette az idő. Tanítása nem egy letűnt korszak divatja volt, hanem benne olyan örök érvényű igazságok vannak megfogalmazva, amelyeket nemzeti kultúránk, benne kóruskultúránk megőrzése érdekében nem volna szabad kidobni az ablakon.

– Köszönöm a beszélgetést.

K. K.

Philippe Herreweghe csodái

A MÁTÉ-PASSIÓ HÚSVÉTKOR

Örömteli meglepetést tartogatott a zeneszerető magyaroknak az ideai húsvét. Talán a pápaválasztás miatt, talán nem, de egy biztos, idén Budapesten tobzódunk a különféle Máté- és Jánospassiókban. Bach két örökérvényű és népszerű

oratóriuma annyi helyen és oly sokféle együttes előadásában szólalt meg ezekben a napokban, hogy ez még azoknak is feltűnhetett, akik nemigen látogatják a koncerttermeket. Azt ugyan évek óta már megszoktuk, hogy ezen az ünnepen úgyszólván kötelező hagyomány legalább egy helyen megszólalnia a Máté- vagy a Já-

nos-passiónak, azonban a mostani bőség zavarával küszködve még felsorolni is lehetetlen, annyiféle és annyiféle módon hangzott el ez a két nagyszabású mű. A teljesség igénye nélkül csak a budapestiek közül említek néhányat: a Magyarországi Baptista Egyház Központi Ének- és Zenekara a János-passiót a kelenföldi református templomban adta elő; a Budapesti Kórus a Belvárosi főplébánia-templomban szintén a János-passiót; a Liszt Ferenc Kórus a Belvárosi Szent Mihály-templomban a Máté-passiót; a Dán Nemzeti Kórus a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben a János-passiót; – még a gazdagréti templomnak is jutott egy passió. És akkor még nem is említettük a vidéken elhangzó passiókat.

A rangos előadások közül a legnagyobb várakozás a Collegium Vocale Gent Máté-passióját övezte. A Philippe Herreweghe vezényletével a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben, március 29-én elhangzó Bach-mű megszólaltatása nem okozott csalódást a Bach-passiókban járatos közönségnek. Újból megbizonyosodhattunk arról, hogy ez a nagyszerű zenemű, ha világhírű karnagy, világhírű együttes és kitűnő szólisták adják elő, akkor is lehet hiteles, ha éppenséggel nem a magyarok által megszokott értelmezésben tálalják eléink. Mi, magyarok, ugyanis „németes” Bach-passióelőadási módokat szoktunk meg, vagyis a nehéz, súlyos, lassan hömpölygő zenei áradást, ezért feltétlenül észre kellett vennünk, hogy Herreweghe ennél könnyedebb, hazájára, nációjára jellemző hangsúlyokat ad a műnek. Ám ez a könnyedebb felfogás nem könnyebb fajsúlyt jelentett, előadásában ugyanolyan hiteles volt a mű, mint amilyent a magyar ízlés megszokott. Más volt az övé, – de így is hiteles. Egy remekmű egy világklasszis karnaggal, egy világhírű kórusral és kiváló szólistákkal egyszerűen nem is adhatott mást, mint kimagasló zenei teljesítményt és kimagasló zenei élményt, még ha másképpen is szólt az egész, mint ahogy berögzült ízlésünkkel vártuk.

Azok, akik már több felfogásban, több értelmezésben ismerik a Máté-passiót, nyilván külön örömeiket lelik az eltérő felfogású előadások összehasonlításában. Nem csupán azokról a szembeötlő különbségekről van szó, hogy például a korálokat a protestánsok nem ismétlik, a katolikusok viszont igen. Hogy a korálok egyes sorainak végén az egyik felekezet hosszan kitarja a koronát, a másik pedig nem tartja ki a koronát. Herreweghe nem ismételte a korálokat, és nem tartotta ki a fermátákat. És még sorolhatnánk az értelmezések, felfogások és stílusok különbségeit.

Még valamire fel kell hívnom a figyelmet. Arra, hogy sohase szabad összetéveszteni, ha egy ismert zeneművet „tájszólás”-ban adnak elő, vagy ha a megszokottól ugyan eltérően, másképp, de mégis hitelesen. Le kell vetkeznünk azokat a megrögzöttségeket,

hogy mindegyik mű kizárólag azon a nyelven, kizárólag annak a nemzetnek az előadóival lehet a hiteles, amelyikhez a zeneszerző tartozik. Eszerint Beethoven IX. szimfóniáját vagy Bach Máté-passióját csak a németek és csak németül tudják igazán szépen és jól megszólaltatni. Egy biztos, amit Herreweghe és az énekkar a zenekarral egyetemben ezen az estén nyújtott, semmiképpen sem minősíthető „zenei tájszólás”-nak, hanem másnak, másságában is hiteles előadásnak, ami végső soron osztályon felüli zenei élvezetet eredményezett. Tiszta szólammenetek, a barokk stílusra oly jellemző lépcsőzetes dinamika, világos értelmezés, tiszta, világos karnagyi munka, a nagy, teátrális gesztusok mellőzése – mind megannyi erénye volt ennek az előadásnak, amit Herreweghe stílusaként már oly jól ismerünk. Bár a Máté-passió ezúttal se sok szerepet hagyott a szólisták közül a szopránoknak, és általában a női szólamoknak, de ezt a háttérbe szorítottságot busásan kárpótolta egy-egy gyönyörű ismert ária. A Máté-passió zömében a férfiszólistáknak kedvez, és a férfiak erőteljesen éltek is ezzel a lehetőséggel ezen az emlékezetes zenei élményt adó esten.

Philippe Herreweghe Bach iránti elkötelezettsége közismert: 2010-ben elnyerte Lipcse Bach-medálját. Ugyanebben az évben ünnepelte az általa alapított Collegium Vocale Gent fennállásának negyvenéves évfordulóját. Az együttes világhírnevét részben Bach-előadásainak köszönheti. A karnagy és együttese már 2007-ben is vendégszerepelt Budapesten, akkor egy – miként egy méltatója írta – „áttetszően letisztult” János-passiót hallhattunk tőle. A mostani Máté-passió után is szeretnénk minél többször viszontlátni Herreweghét és kórusát Magyarországon. Elsősorban nem is azért – bár ez se kis öröm a zeneértőknek –, hogy más karnagyok másféle János- és Máté-passióelőadásával összevethessük az övét, hanem hogy újból és újból átélhessük azt a fenséges zenei csodát, amellyel Herreweghe mostani hiteles előadása örvendeztetett meg.

– káká –

OROSHÁZA – ÉNEKLŐ IFJÚSÁG 2013.

A Békés Megyei Oktatási, Művelődési Intézet és az Orosházi Petőfi Kulturális Központ tisztelettel meghívta az érdeklődőket a 2013. március 26-án Orosházán tartandó Éneklő Ifjúság hangversenyre.

Kedd délelőtt ünneplőbe öltözött a Petőfi Művelődési Központ, készséges szervezőkkel, segítőkkel várva a megyéből érkező fiatalokat.

Szép számú közönség gyűlt össze a Művelődési Ház igen jó akusztikájú dísztermében. Ki-

lenc kórus érkezett általános és középiskolákból. A gyerekeke kollégák és igazgatók is elkísérték. A hallgatóságot Kocsis Klára a Nemzeti Közművelődési Intézet Békés Megyei irodájának vezetője köszöntötte.

Az ünnepi megnyitót Köszei-Németh József a Liszt Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatója mondta.

Zenei szakemberként nagyra értékelhető szavakkal méltatta az éneklés, a kórusok tevékenységének fontosságát, Kodály munkásságának jelentőségét, a zenei nevelés hatását a társadalomra. Hosszú évek hagyományához híven a koncert közös népdalé-

nekléssel kezdődött. „A mi kősziklánk az ősi magyar dal” mondta Kodály.

Ehhez – szinte igazodva minden kórus énekelt magyar népdalt, legkülönösebb megszólalása a Tavasz szél - nek volt, amit hangfűrtté terebélyesedve énekelt levonulásként a Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium Leánykara – Békéscsaba-ról.

Orosháza, Gyula, Dévaványa, Békéscsaba gyermekek ifúsági kórusai képviseltették magukat a minősítő hangversenyen.

Ki-ki a maga felkészültsége szerint adta elő a nagy gonddal összeállított műsorát. A hazai és más népek dalai mellett a XX. századi magyar szerzők – Szőnyi Erzsébet, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Tillai Aurél, Vavrincez Béla, Karai József, Kerényi György, Balázs Árpád – műveit. Feltűnően sok darabot hallottunk – igen nagy örömmel – Bárdos Lajos művei közül.

A felkészültebb kórusok Benjamin Britten, Liszt Ferenc, Ludwig van Beethoven, Palesztrina műveivel is előálltak.

Az együttesek kiállása létszámtól függetlenül szép és jó benyomást keltő volt. A minőség is egyre emelkedő. A tiszta éneklés ma már általános, a zene értelmezése szövegileg, technikailag, hangminőséget, muzikalitást illetően is egyre biztatóbb; a legjobbak esetében magas színvonalú, országos mércével nézve is kiválónak mondható.

Dicséretes a karnagyok munkája. Az igényes munka a mai, ismert körülmények miatt egyre nehezebb. Az egyre kevesebb próba, – a gyerekek egyéb elfoglaltsága miatt – szórványos megjelenése sok külön foglalkozást igényel. Ezek szervezése a kórusok vezetőinek rengeteg idejét, energiáját viszi el, az eredményes munkához viszont nélkülözhetetlenek.

Nem csoda, hogy bizony egyre kevesebben vállalják a minősítést, ill. a zsűri előtti szereplést. Szerencsére vannak még lelkes, magas színvonalon dolgozó kórusvezetők, akik dicsőségre viszik a megye jó hírét.

A fellépők közül ilyenek a **Trefort Ágoston Fiúkórus**, karnagy: *Surinásné Tóth Olga*, Békéscsabáról a **belvárosi Általános Iskola és Gimnázium Leánykara**, karnagy: *Tóthné Mucsi Margit*.

Mindkét kórus az Arany Minősítés mellé Dicsérő oklevelet is kapott.

Az Év Kórusát elnyerő **Táncsics Mihály Gimnázium Vegyeskara** Orosházáról, karnagy: *Pörneki Attila* egy országos kórusversenyen is szép eredményt ért el. Öszintén gratulálunk.

Köszönet a Petőfi Művelődési Központ valamennyi munkatársának, a szervezőknek kivált *Pillár Andrea* művelődésszervezőnek, aki a Nemzeti Művelődési Intézet Békésmegyei Irodájának módszertani referenseként a rendezvény fő szervezője és mindenről kiváló gondoskodó háziasszonya volt. Köszönjük mindenkinek, a szereplő fiataloknak, felkészítő tanáraiknak-karnagyoknak szervezőknek továbbra is jókedvű, lelkes igyekezetet és sok, a fentihez hasonló emlékezetes szép, dalos ünnepet kívánunk.

Mocskonyiné Tallér Edit

EGY HUSZADIK SZÁZADI MECÉNÁS

Bónis Ferenc legújabb könyve

KÖNYVAJÁNLÓ

A néhány esztendővel Krisztus születése előtt meghalt gazdag római patricius-lovag, Maecenas (Mecénás) neve napjainkig a bőkezű művészetpártolás szinonimájává vált. A közép-, ill. az újabb kort felidéző történelemírásunk elsősorban a reneszánsz kor pápáit, uralkodóit, főpapjait, itáliai, németalföldi, francia vagy brit nemesurait emlegeti első helyen e vonatkozásban. Hangsúlyozottan méltatják ezek a forrásmunkák Mátyás királyunk áldásos, „mecénási” tevékenységét is...

Am a mögöttünk hagyott, eseményekben, jó és szomorú történésekben, változásokban páratlanul gazdag 20. század sem szűkölködött hatékony mecénásokban az irodalom, a képző- és a zeneművészet területén. A bennünket legközelebről érintő szféra, a muzsika világának tagadhatatlanul a leggyümölcsözőbben tevékenykedő pártfogói között a Szovjetunióból emigrált, Amerikában letelepedett *Szergej Kusszevickijt*, az ugyancsak orosz földön született, majd a nyugati világban fényes karriert befutott *Szergej Gyagilevet*, végül de nem utolsó sorban a svájci, 1906 és 1999 között élt karmestert, világrangra emelkedett együttesek alapítóját, *Paul Sachert* kell említenünk. Mind Kusszevickijnek, mind Sachernek jelentős Bartók-kompozíciók megszületését köszönhetjük. Utóbbi és Bartók kapcsolatát idézi föl jeles, fáradhatatlan zenetudósunknak, Bónis Ferencnek a budapesti Balassi Kiadónál a minap megjelent **BARTÓK BÉLA–PAUL SACHER LEVELEZÉSE (1936-1940)** című 332 oldalas, bilingvis (magyar és német nyelvé) munkája. Idézek a könyv bevezetőjéből:

„Bartók Béla és Paul Sacher személyes kapcsolata mindössze öt évet ívelt át 1936 nyaratól, 1940 őszéig. Am e rövid idő alatt a karmester kezdeményezésére Bartók három remekműve született meg: a *Zene húros hangszerekre, ütőkre és celestára* (1936), a *Szonáta két zongorára és ütőhangszerekre* (1937, három esztendővel később New Yorkban Bartók versenyműve dolgozta át) és a *Divertimento vonószerekre* (1939). Közülük az elsőt és a harmadikat Paul Sacher és a Bázeli Kamarazenekar mutatta be, a másodikat a Bartók házaspár, két bázeli ütőhangszeressel. A zeneszerző és a karmester bázeli és budapesti forrásokban fenn maradt levelezése e kötetben jelenik meg először teljes terjedelmében, hiteles adatokkal világítva meg három mestermű keletkezésének és bemutatásának történetét. A levelek sorát Sacher emlékezései egészítik ki.”

Megjegyezzük, hogy Paul Sacher számára anyagiilag is igen kedvező házassága tette lehetővé a Bartókhoz hasonló, más világhírű komponistákkal történt gyümölcsöző kapcsolatok létrejöttét. A teljesség igénye nélkül említsünk meg néhány, Sacher ösztönzésére született, rövid idő alatt klasszikussá nemesedett kompozíciót:

P. Hindemith: Finale
 A. Honegger: Jeanne d'Arc a máglyán - oratórium
 R. Strauss: Metamorfózisok
 I. Stravinsky: Concerto in D
 B. Martinu: V. szimfónia

Visszatérve a Bartók és Sacher levelezését megjelenítő könyvre, Bónis professzor nem csupán a két prominens muzsikuskapcsolatát, hanem a magyar mester más személyekkel váltott leveleit is illusztrálja, ahol csupán utalás történik

a svájci dirigensre. De nem kevésbé figyelemre méltó, izgalmas a kottákkal, fényképekkel, újság-kivágásokkal gazdagon illusztrált kötet ama része, ahol Bónis Ferenc terjedelmes interjúban faggatja a Budapestre látogató jeles mecénást, aki e matuzsálemi, (90. éves) életkorában magyar előadók élén elvezényelte fővárosunkban az annak idején általa megrendelt, ebben a műfajban alkalmasint a legkiválóbbnak tartott 20. századi alkotást, Honegger-Claudél: Jeanne d'Arc a máglyán című oratóriumát.

Dovasioka Máttyás

BESZÁMOLÓ A XXII. ÉNEKLŐ IFJÚSÁG SZAKMAI NAPOKRÓL

Székesfehérvár adott otthont 2013. április 12-14 között a címben jelzett szakmai találkozónak, amely összejövetel a KÓTA Ifjúsági és Zenepedagógiai Szakbizottságának egyik szívügye. Államalapító királyunk halálának 975. évfordulója tiszteletére 2013-at **Szent István Emlékévvé** emelte a város. Nagy öröm, hogy ennek az ünnepi folyamnak a KÓTA rendezvénye is része lehetett, s egyben emelte annak rangját. A vendéglátó iskola szerepét a Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium és AMI töltötte be. Ezúttal is köszönetet mondok *Kneifel Imre* igazgató úr és *Fekete Mariann* tanárnő szervező munkájáért. Annál is inkább, hiszen az iskola gimnáziuma éppen 20 éve működik, s a jubileumi év méltó megünneplése rendkívül sok plusz feladatot jelent. Érdemes az iskola honlapjáról tájékozódni, hogy az április még mennyi fellépést és eseményt hozott számukra! A Szakmai Napok létrehozásában az ötletektől a legapróbb részletek kimunkálásán át a konkrét lebonyolításig társam volt *Hartyányi Judit* karnagy, a KÓTA Elnökségének tagja, aki ezúttal „A zenei nevelésért” Alapítvány kuratóriumának elnökeként segítette a Szakmai Napok létrejöttét. Az együttműködést e helyről is szívből köszönöm! Kodály Zoltán tiszteletére rendezett találkozónk fővédnöke *prof. Szőnyi Erzsébet*

Szőnyi Erzsébet

Spányi Antal

Kossuth-díjas zeneszerző, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanár volt, aki személyesen is ellátogatott Székesfehérvárra, szombat esti hangversenyünket tisztelte meg jelenlétével. Biztos vagyok benne, hogy ezzel külön örömet szerzett valamennyi éneklőnek, a karnagyoknak és a templomot zsúfolásig megtöltő közönségnek is. Rendezvényünket támogatta Székesfehérvár Megyei Jogú Város, valamint a Nemzeti Kulturális Alap. Köszönöm szépen *Vadász Ágnes* főtktár és *Farkas Tünde* KÓTA - munkatárs odaadó tevékenységét is!

A rendezvénysorozat a 100 éves fennállását ünneplő Hermann László Zeneiskolában kezdődött. A vendégeket házigazdaként a Zeneművészeti Szakközépiskola és AMI igazgatója, *Fekete Ferenc* tanár úr köszöntötte, majd *Kneifel Imre*, a Kodály Iskola igazgatója megnyitotta a **XXII. Éneklő Ifjúság Szakmai Napok és Koncertek rendezvénysorozat**ot. Mindannyiunk nagy öröme először óvodásokat hallhattunk. A „**Zimm, zumm, zenekar**” a **Hosszúsétatéri Óvoda** gyermekcsoportja. *Magyarné Pál Laura*

óvónő vezetésével nagy sikerrel szerepeltek. Igényesen összeállított műsorukban nagyon sok gyermekjátékdalt énekeltek, s nem is a legközismertebbeket. Kedvesen és oldottan játszottak, s a játékokból is nagyon sok apró ötletet meríthetett, aki jól figyelt. *Magyarné Pál Laura* méltán nyerte el 2012-ben „A zenei nevelésért” Alapítvány óvónői díját. Igazi ritkasággal folytatódott a műsor: a **Zenede Bábszínház** mutatkozott be. A társulat tagjai a Hermann László Zeneiskola tanárai. Vezetőjük *Magyarné Tima Zsuzsanna* tanárnő.

Amint szavaiból megtudtuk, a meséket ő írja, s azután közösen fűszerezik hangszerekkel, énekléssel. A bábokat és a díszleteket is maguk készítik. Rendszeresen tartanak előadásokat kisgyerekek számára, akik nagyon szeretik ezeket a műsorokat. A szép mesék, dalok és az élőben megszólaló hangszerek – melyeken gyerekek is játszanak – nagy vonzerőt képviselnek a zene megszerettetéséhez. Kedves, tehetséges produkciójukat elbűvölve hallgattam magam is!

Programunk „A zenei nevelésért” Alapítvány Díjkiosztó Gálahangversenyével, a Szent István Művelődési Házban folytatódott. Az alapítványt édesanyjuk tiszteletére 2008-ban hozta létre *dr. Rosner Gyuláné Mihályi Eszter* és *dr. Mihályi Gyula*. Mihályi Gyuláné, született Potyondy Eszter harcolta ki, hogy legyen Székesfehérváron ének-zenei általános iskola. A mai Kodály Iskola ennek jogutódja. A tanárnő munkásságát mindig figyelemmel követte Kodály Zoltán és ragyogó példaként tekintettek meg óráit a hosszú évek során tanítóképzősök, zeneakadémisták, külföldiek. Mihályi Gyuláné rendkívüli hozzáállással, nagy lendülettel és szeretettel ápolta a

kodályi hagyományokat, legendás alakjára mindenki a legnagyobb elismeréssel emlékezik. A hangverseny nyitó száma Kodály: Nagyszalon-tai köszöntője volt, amelyet a **Kodály Iskola Vegyeskara** szólaltatott meg szépen, *Kneifel Imre* vezényletével. Ezután *dr. Cser-Palkovics András* polgármester úr osztotta meg velünk gondolatait. Köszöntötte a családot, üdvözölte konferenciánkat, méltatta az Alapítvány nemes célkitűzését és őszinte szavakkal szólt a nevelők, zenepedagógusok nélkülözhetetlen munkájáról, s a zene életünkben betöltött fontos szerepéről. A színpadon már ott álltak a **Maroshegyi Óvoda Dalos Pacsirtái**, 7 gyermek, akik népviseletbe öltözötten adtak elő gyermekdalokat, ezúttal hangszereken. Vezetőjük: *Nemes Csilla Judit*. A **Kodály Iskola Kicsinyek Kórusa** énekléssel vonult be: „Ó, Szent István, dicsértéssél!”. Kapásné *Lévai Edit* karnagy vezetésével ezután középkori dallamokat, *Kocsár Miklós*: Tavasz – ébresztőjét, s a ritkán hallható Kodály művet – *Úrgeöntés* – szólaltatták meg. E kórusműnek különösen örültem. Befejezésül *W. Rein*: Kiránduló-dala hangzott fel, amelyben a gyerekek nagyon felszabadultan és vidáman énekeltek. Ezután díszvendégként, pályájuk bemutatásával köszöntötték és méltatták a Zeneiskola két kiváló volt tanárának, *Deák Zsuzsanna* tanárnőnek és *Balásfai Attila* tanár úrnak pedagógiai munkásságát. A szép szavakat követően a **Hermann László Zeneiskola Vegyeskarának** műsora következett. Hangulatos műsorukat jókedvűen, muzikálisan énekeltek, a kórus szépen hangzott. *Mihály György* tanár úr ezúttal kettős szerepben állt helyt kiválóan: hangszeres játéka közben irányította kórusát. *Sziklási Szilvia* és *Kovács Éva Mária* tanárnő növendékei, kis gyermekek kamaraprodukciója következett ezután. *Farkas Ferenc*: 3 népdal című művét *Fóris Zsófia* – hegedűn, *Rácz Lajos* Manassé zongorán szólaltatta meg. A darabot ragyogó előadásában hallgathattuk meg. A rendkívüli tehetségek sora folytatódott: *Xu Quian* zongora szakos növendék játékában gyönyörködhattunk. A zeneiskolások számára meghirdetett országos zongoraversenyen, Nyíregyházán a zsűri kiemelt I. díjjal jutalmazta őt. *Xu Quian* szintén *Kovács Éva Mária* tanárnő növendéke.

„A zenei nevelésért” Alapítvány célkitűzése, hogy figyelemmel kísérje a városban a zenei nevelés helyzetét. Nemes gondolattól vezérelve minden esztendőben jutalmazza egy óvónő, egy zeneiskolai tanár és egy karvezető zenetanári munkásságát. A 2013-ban kitüntetett pedagógusok: *Nemes Csilla Judit* óvónő, *Mihály György* tanár, valamint, az Alapítvány történetében először egy iskola, a gimnázium fennállásának 20. évfordulóját ünneplő: **Kodály Zoltán Énekezeti Általános Iskola, Gimnázium és AMI**. A díjat az iskola igazgatója, *Kneifel Imre* vette át. A boldog percek után a **Gimnázium Vegyeskara**

egy *Gastoldi madrigált* és *Farkas Ferenc – Weöres Sándor: Rózsa-madrigál* című kórusművét szólaltatta meg. Amint azt *Hartyányi Judit* karnagytól korábban megtudtam, a mű abban az időben született, amikor a zeneiskola igazgatója *Farkas Ferenc* volt, s *Weöres Sándor* a városi könyvtárban dolgozott. Arany idők! Ezért volt kulturális jelentősége, hogy a Rózsa-madrigál rendezvényünkön felhangozzon. Köszönjük szépen!

Az alapítványi koncertek hagyományosan közös énekléssel záródnak. Idén a *Lajtha – évforduló* apropóján azt kértük, hogy az általa gyűjtött népdalokból szólaljon meg egy csokorra való. *Kneifel Imre* hangulatos daltanítása szépen zárta le a koncertet, a **Tilinkó Együttes**, *Kneifel György* vezetésével igazán autentikus talpalávalót játszott. A hangversenyt az Alapítvány titkára, *Percze Ilona* asszony vezette, kedvességével és kulturáltságával teremtve meg a koncert kellemes és ünnepélyes légkörét.

A Szakmai Napok résztvevői számára a program erre a napra még nem fejeződött be, Karnagyi klub következett, közös énekléssel. Először néhány fontos dologról tájékoztattam a kedves kollégákat: a KÖTA és a kottakiadással foglalkozó EMB és Kontrapunkt kiadó között formálódó megállapodásról, annak fontosságáról, hogy országsszerte legalizáljuk a kottahasználatot. A 2014 áprilisában Budapesten megrendezésre kerülő nemzetközi zenepedagógiai konferenciáról, valamint arról a nagyszabású rendezvényről, amely az „Európa Cantat XIX Pécs 2015” nevet viseli és 2015. július 24 – augusztus 2. között kerül majd megrendezésre. A gondos előkészületeknek köszönhetően erről már szóróanyagot is kaptak a kollégák.

A szombati napon, április 13-án is eseménydús program várt a Szakmai Napok résztvevőire. A délelőtti folyamán a **Kodály Iskola** vendégei voltunk. Az izléselesen feldíszített tornaterem adott otthont a bemutató énekóráknak. Először második osztályosok énekóráját láttuk, a 28 fős csoportban örömeinkre sok volt a kisfiú! *Fekete Mariann* tanárnő kis tanítványai igazán sok mindent tudnak. Biztosan mozogtak a szolmizációs és az abszolút hangok világában, szépen furulyáztak, ügyesen olvastak lapról, s jókedvűen és vidáman játszottak. A tanárnő kedvesen és rutinosan dolgozott velük. A **Zentai úti Általános Iskolából** érkezett 7. osztályos tanulók is igazán kitettek magukért. *Kukucska Márta* tanárnő igényes összeállításában a verbunkos zenéről tanultak összefoglalásának lehettünk tanúi. Az óra rendkívül korszerű volt, a tanárnő bátran élt a számítógép előnyeivel, magabiztosan alkalmazta a gondolatok összegzésére kitűnő projektoros kivetítést. A gyerekek, dacára annak, hogy nem tagozatos tantervben tanulnak, igazán szépen énekeltek! Szívesen hallottunk volna ebből még többet! Nagyszerű volt, s a gyerekek számára is bizonyára nagy élményt jelentett az óra zárásaként a felnőtt szólótáncos verbunkját élőben megtekinteni. A harmadik bemutató a **Kodály Iskola 11. osztályába** vezetett bennünket. *Kneifel Imre* igazgató úr tanított, s a legnagyobb élményt a tanár – diák kapcsolat tiszteletet sugárzó, ám mégis nagyon közeli voltának megtapasztalása jelentette.

A szép hangú osztály-kórus többféle, akkordikus köszönete, a Tavasz-köszöntő mindig derűt hozó eléneklése, a játék az aszimmetrikus népdalokkal – szép pillanatai voltak az órának. Az ívet a tanár úr tovább rajzolta, a Rákóczi-nóta felidézésétől Liszt: Les Preludes című szimfonikus költeményéig jutottak el. Az órákat jó hangulatú megbeszélés követte a tanári szobában. Fontosnak tartom az elemző beszélgetést, mert ráirányulhat a figyelem az órák kiemelkedő pontjaira, konkrétan meg tudjuk fogalmazni, mitől is lett ilyen vagy olyan egy-egy órarész. Ugyanakkor a kollégák is szívesen beszélnek órájukról, a gyerekekkel való kapcsolatukról:

Feke Mariann tanárnő elmondta, hogy milyen sok öröme van a kicsinyekben, Kukucska Márta tanárnő nagyon büszke saját osztályára, Kneifel Imre tanár úr is hasonló büszkeséggel tekint 11-es tanítványaira. Nagy köszönet illeti a kollégákat, akik országos szintű rendezvényen vállalják a bemutató óra tartását, amely csak 30 perces, szombati napon van, s van akinek másik iskolában! Köszönet tanároknak és tanítványaiknak egyaránt!

A kollégák mindig nagyon szívesen veszik, ha kóruspróba bemutatót láthatnak.

Auth Ágnes tanárnő, karnagy vezetésével ezen a délelőttön a **Teleki Blanka Gimnázium Vegyeskarának** próbáján lehettünk jelen. A rendkívül alapos beéneklést követően Viadana: Exsultate justi című kórusművével dolgozott. A próba lázba hozta a jelen lévő karnagy kollégákat. Főként a körülményekről érdeklődtek, hogyan lehet ilyen magas színvonalú zenei munkát végezni nem tagozatos gimnazistákkal.

A délután az előadásoké volt. Elsőnek *Thész Gabriella* Liszt-díjas karnagyot hallhattuk, aki Kocsár Miklós zenei műhelyébe vezetett el bennünket. Kottával a kézben, a ragyogó táblai vázlattal megtámogatva énekelhettük, hallgathattuk és érthettük meg Kocsár Miklós gyermekkarainak néhány részletét. Köszönjük e nagyszerű előadást és az előadó türelmét utólag is, mert nagyon nehezen indult el a hiper-szuper technika. Köszönet illeti *Sigrai Lászlót* is, az Editio Musica Budapest kottakiadói igazgatóját, aki a kottákat rendelkezésre bocsátotta. Lenyűgözve hallgattuk *Solymosi Tari Emőke* zenetörténész előadását is Lajtha Lászlóról, „A Francia Akadémia első magyar zeneszerző tagjáról”. A 2012-es esztendőben az 1892-ben született zeneszerző születésének 120. évfordulója alkalmából, míg idén halálának 50. évfordulójára emlékezve tartott előadónk számos előadást, de a Szakmai Napok hallgatóságát tisztelte meg azzal, hogy az eddigi legtöbb, 65 képpel illusztrálta előadását. Legfőbb célja az ember bemutatása volt, s az életét és a szerzői pályáivet is ragyogóan bemutató, helyenként megrendítő tényeket felvonultató előadás végén valóban úgy érezhettük, hogy egy addig sajnálatosan meg nem ismert emberi portré képe rajzolódott ki számunkra. Tavalyi, Győrben rendezett Szakmai Napjaink egyik kiváló előadása *dr. Barsi Ernő* népzene-kutató, zenepedagógus nevéhez fűződik.

Ezen előadás folytatását hallhattuk, „A Rábaköz népzenei kincsei II.” címmel. Tanár úr most is elkápráztatta hallgatóságát tárgyi tudásával, szerénységével, versmondásával, éneklésével és hegedű játékával. Isten éltesse őt még sokáig! Köszönjük szépen a Szent István Művelődési Ház vezetőjének, *Jakubek Tibornénak*, hogy ezen a délutánon és az előző estén a Ház vendégei lehettünk.

Az esti, ünnepi hangversenynek a **Szent Imre templom** adott otthont. A hangverseny, a város Szent István évének tiszteletére az „Ó, Szent István, dicsértessél” kezdetű népének eléneklésével kezdődött. Megtisztelő volt ezután *Spányi Antal* megyéspüspök úr köszöntő szavait hallgatni a koncert elején. Elsőnek a **Kodály Iskola Legkisebbek Kórusa** énekel kedvesen, *Polgár Zoltánné* vezényletével, majd a **Bárdos Lajos Gyermekkar** következett. Nagyon jó volt hallgatni Kodály: Gergely –járás című kórusművét ennyi kisfiúval. Egy másik hatalmas Kodály-mű is felcsendült, a Pünkösddőlő. Ennek előadásában, örömmünkre az iskola Leánykara is énekel. Kneifel Imre igazgató úr vezényelt. Ezután a **Leánykar** külön is énekel, *Feke Mariann* karnagy vezetésével. Igazán kitett magáért az iskola és valamennyi kórusa, valamennyi karnagya! Színfolt az iskolában az iskola szüneteiben próbáló **Pausa Kamarakórus**. Karnagyuk *Borbás Károly*. A hangversenyen H. Schütz:

Kodály Iskola Legkisebbek Kórusa, vezényel: Polgár Zoltánné

Kodály Zoltán Leánykar, vezényel: Feke Mariann

Pausa Kamarakórus, vezényel: Borbás Károly

Teleki Blanka Gimnázium Fiúkórusa, vezényel: Auth Ágnes

Verleih uns Frieden, valamint Hairston: Free at last című kórusművét adták elő nagyon szépen. A **Teleki Blanka Gimnázium Vegyeskara** mellett annak **Fiúkórusa** is bemutatkozott. *Auth*

Vox Mirabilis Kamarakórus, vezényel: Zemlényi Katica

Alba Regia Vegyeskar, vezényel: Kneifel Imre

Ágnes karnagy vezetésével hatalmas műsort énekeltek. Zongorán kísért: Szarka Andrea tanárnő. Kimagaslóan szép perceket szerzett a hallgatóságnak a **Vox Mirabilis Kamarakórus**, karnagyuk *Zemlényi Katica*. Érett, szép hangon adta elő műsorát az **Alba Regia Vegyeskar**, karnagyuk *Kneifel Imre* karnagy úr vezetésével. Az ünnepi koncert közös énekléssel zárult. Kodály Zoltán: Ének Szent István királyhoz. A mű egy szólamú, orgonakíséretes változata hangzott fel. Orgonán kísért: *Tóka Ágoston*.

Vasárnap délelőtt a csodálatosan felújított Hiemer Házban tarthattuk programunkat.

Ebben az épületben működött korábban a Zeneiskola, majd évekig üresen állt, amíg mai, pompás kinézetét elnyerte. Először *Vakler Anna* etnográfus, népzene tanár előadását hallgathattuk meg. Címe: A helyi hagyományok tiszta forrása és XXI. századi alkalmazásuk a tanításban. A korszerű, ragyogó power-pointokkal dúsított előadás, voltaképpen egy filozófiai és pszichológiai együttgondolkodásnak is felfogható. Az előadó széles mezőből merítette gondolatait, elhelyezte kultúránkat az univerzumban is, rávilágított arra, hogy a mai gyermekek mennyi mindennel vannak körülvéve, s diákok és tanárt egyaránt rendkívül sok körülmény nyomaszthat, illetve határoz meg. A legfontosabb a kiinduló gondolat volt, amelynek ragyogó bizonyítékait hallhattuk. Mindannyian csillogó szemű növendékeket kívánunk magunknak, de csak akkor kapjuk meg ezt az élményt, ha magunk is feltöltődve, a magunk helyét, szerepét egy összefüggésrendszerben látva állunk eléjük és belőlünk is árad, sugároz a tudás és a pozitív energia.

Költészet és zene – 100 éve születette Weöres Sándor. *dr. Szabó Szabolcs* karnagy úr, e város szülötte, ma Komlón vezet kórust és Pécsen él. Magyartanár is, a költészet és a zene elkötelezett híve. Koncentrált, kikristályosított előadása komoly tudást és felkészültséget sugárzott. Előadását saját kórusának felvételeivel illusztrálta – ezt sem mondhatja el magáról akárki! A kórusművek nagyon szépen szóltak. Szerénység, tudás, hit, elkötelezettség, gondolati mélység tükröződött szavaiból. Köszönjük!

Szakmai Napjaink utolsó láncszeme következett: a Kodály Iskola 6. osztályosainak néptánc bemutatója. Ez tulajdonképpen egy néptánc óra volt, azzal a különbséggel, hogy most élő zenekar kísért – ismét *Kneifel György Tilinkó Együttese*. A tanárok: *Kneifelné Laczkó Krisztina* és *Molnár Gábor*. Képzeld csak el: a gyerekek minden órán látnak egy párt táncolni! Milyen nagy dolog ez! Éljen az igazgató úr, aki megteremti ennek lehetőségét! A bemelegítést (!) követően eltáncolták táncukat, amelyet a tanárok folyamatosan instrukciókkal láttak el. Mindketten szeretettel és elkötelezetten tanítanak. Megbeszélték a táncot, a csiszolni való mozzanatokot, majd ismét előadták. Lenyűgözve néztük, s boldogan néztük volna még órák hosszát. Ezzel a frenetikus bemutatóval zárult székesfehérvári programunk.

Ismételten gratulálok a kitüntetett, jubiláló Kodály Iskolának, igazgatójának, énektanárainak és valamennyi tanárának.

Köszönjük szépen, hogy vendégeik lehettünk!

Hraschek Katalin

Polgár Zoltánné karnagy

Kodály Iskola Legkisebbek Kórusa

Népzene Szó

NÉPDALKÖRÖK, PÁVAKÖRÖK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK OLDALA

MEGINT „KÖDELLIK A MÁTRA”

Regionális Népzenei Találkozó és Országos Citera-zenekari Fesztivál 2013. június 1-2.

Amikor – immár sokadszor – megtalált a feladat, hogy írjak a **Ködeellik a Mátra** elnevezésű zenei eseményről, azon gondolkoztam, hogy van-e valami, ami újat jelent, tudok-e valami olyat írni Egerről, ami a meglepetés erejével hatna.

Igen, néhány új elem is került ebbe a hatalmas, több száz embert megmozgató gyönyörű rendezvénybe.

Már a meghívó is elkötelezett, magas szintű zenei, népzenei ízlésről vall. Érzékelteti a hangszereket, a színpompás ruhákat, a szóló és csoportos éneklők jelenlétét, kicsiket, nagyokat egyaránt.

Nagy és folytatandó újdonságnak számít a Mesterkurzus, amelyet **Valter Menyhért**né, a Kartali Asszonykórus csoportvezetője tartott.

Róla és róluk tudni kell, hogy az ország egyik legjobb, legpéldamutatóbb énekesei. Ezt elmondhatjuk róluk akkor is, ha a hangzás tisztaságáról, új népdalcsokokról összeállításáról, netán a színpadi megjelenéséről, a viselet hitelességéről van szó.

Természetes, hogy óriási hatással volt maga a bemutató, a dalantítás, a nyílt kóruspróbával.

Valter Menyhértnek gratulálunk, a találkozó szervezőinek is, a remek ötletért, amely valóban folytatásért kiált, hiszen a legtöbbet a követendő példából, a gyakorlatból lehet elsajátítani.

Megindító volt az összkar, mindig az, de most, Vass Lajos, Borsai Ilona és Nagy Miklós emlékére hangzottak fel a palóc népdalok. Álljon itt szép mintaként a csokor is, amely igazán stílusos volt a rendezvény nevéhez, és a megjelent bemutatók, illetve versenyzőkhöz is:

Ködeellik a Mátra, Hej, rozmarying, rozmarying, A Vidróczki híres nyája, Tollfosztóban voltam az este, Benyovszki Mária vezetésével.

Persze, most sem maradhatott el Kodály Zoltán emléktáblájának – népdallal kísért – koszorúzása sem.

Ami ugyancsak újdonság, a Palóc Világtalálkozó elődöntője is itt zajlott, izgalomba hozta az egész régiót, mert nemcsak dallal, hanem – újdonságként – a népmesével is találkozhattunk. Várjuk a továbbiakat!

Érdekes – bár kissé szokatlan –, mégis új színfolt volt a **Lukaneyei** és a **Hatvani Citerások** műsora, akik a népzenei összeállítás mellett, Strauss művekkel is próbálkoztak.

Kicsit más volt a szokásos szombat esti bál is, mert ez most nem zenekarral, hanem az országos hírű, bájos **Kisboróka Citerazenekarral** zajlott, akik nemcsak zenélni, hanem énekelni is nagyszerűen tudnak, **Szabóné Nagy Annamária** vezetésével. Itt azért is érdemes megállni, mert a kislányokból nagylányok lettek, kit erre, kit arra fűjt a tanulás szele, mégis, amikor kell, akkor boldogan jönnek össze mind a maguk, mind mások örömeire. Így hát, a mostani Ködeellik a Mátra közönsége, Baráti találkozó – Citerásbál elnevezésű vigalom részesei lehetett.

Természetesen – mint mindig – most is zajlottak a KÓTA (Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége) térségi és országos minősítései, valamint az „Aranypávások Gálahangversenye”.

A szombati napon Aranypávát kapott a **Nyírcsádi Népdalkör** és a **ballószögi Hagyományörző Népdalkör** **Gáspár István** és **Szabó Mihályné** felkészítésével. Vasárnap pedig a **Fehér Mályva Népzenei Együttes**, Biharkeresztesről, **Tóth Gyula** vezetésével, ugyancsak „Aranypáva díjban” részesült.

A Kóruspódiumon, a Csokonai Vitéz Mihály díjjal kitüntetett **Cantus Agriensis** közreműködésével hangzottak el „Kodály népdalai”; a Nagyszalontai köszöntő, az Esti dal, a Székely keserves és a Mátrai képek. A műveket bemutatta: **Gergely Péter Pál** karnagy.

Nem maradhattak el a különböző kiállítások, mint pl. „Kodály hangja a zenében, Magyarország hangja”, vagy Németh Éva: A Kárpát-medence népviseleteinek bemutatása babakon. Újdonság volt a Heves Megyei Fotóklub kiállítása is. A másik érdekesség, hogy Kovács Lászlónak, „A Népművészet Ifjú Mestere” cím tulajdonosának, citera és népi hangszerkiállítása volt.

A rendkívül gazdag rendezvény kereteiben mutatkozott be „Élj tiszta tüzeidben!” címmel a **Nyíregyházi Váci Mihály Irodalmi Kávéház**.

Nagyon hiányozna e rendezvénysorozatból, ha elmaradna a népművészeti kirakodóvásár, a Heves Megyei Népművészeti Egyesület munkáiból. Nem kevésbé a népzenei CD és kottabörze, valamint szakkönyvek kiállítása. De elmaradhatatlan volt a **Tradíció Stúdió** néprajzi filmjeinek vetítése is, „Tiszán innen, Dunán túl”, amelyek **Birinyi József** – a KÓTA társelnökének – rendezésében készültek.

Az egész színes kavalkádnak az egyik legszebb hagyománya, hogy a határon túlról, a Felvidékről is jönnek a palócok és nem palócok, örömmel, igen alapos felkészüléssel, szebbnél szebb viseletben. Várják a meghívást, ünnep az ő számukra, de a hazai csoportoknak is ez a széleskörű, sokoldalú összejövetel. És különösképpen annak örülhetünk a legjobban, hogy szép számmal látunk gyerekeket, fiatalokat, pl. a „**Gerlicék**”-et, **Nagy László**

szabadegyházi csoportja, vagy *Dömény Krisztián*, *Dömény Zsófia* és *Zsikó Zoltán* trióját, akik a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem hallgatói. Mindezek alapján reménykedhetünk, hogy szépséges, értékes hagyományaink fennmaradnak, sőt tovább élnek, beépülnek az emberek életébe, lelkébe.

Szakmai vendégek és a zsűri tagjai voltak:

dr. Alföldy-Boruss István, a MR. Zenei Együtteseinek nyugalmazott igazgatója, *Benyovszki Mária*, a Vass L. Népzenei Szöv. elnökségi tagja, *Birinyi József*, a KÓTA társelnöke és a Magyar Hungarikum Szövetsége elnöke, *F. Molnár Gabriella*, népzenekutató, *Gergely Péter Pál*, karnagy, *dr. Gerzanics Magdolna*, népzenekutató, újságíró, a Vass Lajos Népz. Szöv. szakmai vezetője, *Méry Margit*, a pozsonyi Pátria Rádió ny. munkatársa, *Nagy László*, a Vass Lajos Népz. Szöv. elnökhelyettese, *Némethné Süveges Zsuzsanna*, karnagy, népzene-

kutató, *Szabó Viola*, az Eszterházy Károly Főiskola tanára (betűrend!)

A Fesztivál rendezői: Eger Kulturális Központ, Cantus Angriensis Kulturális Egyesület, Társrendezők? Nemzeti Művelődési Intézet, KÓTA, (Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége)

Végül, de nem utolsósorban, nagy, nagy köszönet *Bimbó Zoltánnak*, a Cantus Agriensis ügyvezető elnökének, az egész rendezvény lelkének, az új ötletek kitalálójának.

Dr. Gerzanics Magdolna

www.gerzanics.hu

A találkozó képanyaga a lap hátoldalán látható!

HÍREK DR. VÁRNAI FERENC RŐL

Ha az ember az időről kezd filozofálni, akkor vagy ilyen-olyan irányú terminológiák jutnak eszébe, vagy a közhelyek sora. De így vagy úgy határozzuk is meg, biztos, hogy egyirányú, visszafordíthatatlan, múlik, múlik, s így természetes, hogy öregszenek.

Már aki, mondhatná Várnai doktor, hiszen aki ontja magából a zeneműveket, aki népzenei vonalon több nyelven is tevékenykedik, megőrökítve az értékeket, arról nem hisszük el, hogy fölötte is eljár az idő.

Lapunk hasábjain már többször adtunk hírt könyveiről, sikereiről, arról, hogy segíti a népdal, népzenevel foglalkozó csoportokat, szakszerű dalcsokraival. De mint zeneszerző is, kifogyhatatlan a szebbnél szebb művekből, mind zenekari, mind kórusművek és szólistáknak szánt alkotások tekintetében.

Az utóbbi időben 9 újabb CD-je jelent meg, a legváltozatosabb témakörben. Arról nem is beszélve, hogy mekkora sikere volt Kantátája telt házas ősbemutatójának, méltó helyen Pécsen, a Kodály tiszteletére, szellemében épült gyönyörű korszerű épületben. Ahogy ezt már a korábbiakban is tapasztalhattuk, állandó ihletője Várnainak a fény, s ez – legyünk őszinték – szimbolikus értelemben a legnagyobb hiánya életünknek. Mindig is hajlamosak voltunk a sötétségre, a pesszimizmusra, a szomorúságra. A zeneszerzőre jellemző a derű, az optimizmus, akkor is, ha történelmi tárgyú művet ír, de úgy is, ha valamilyen énekes csoport jelenik meg képzeletében, hogy megihlesse őt egy szép kórusmű megírására.

Sokat foglalkozott és műveiben foglalkozik ma is, a gyermekek igényes zenei nevelésével, többször is hivatkozva Kodályra, aki azt állította, hogy „Senki sem túlságosan nagy arra, hogy kicsiknek írjon...” Vallja, hogy magyar zeneszerző nem hagyhatja figyelmen kívül zenei anyanyelvét, de

ha fellelhető, akkor nemzetiségi zenei anyanyelvét sem! *Várnai Ferenc* azon kevés magyarországi szakember közé tartozik, (ha nem az egyetlen *dr. Manga János* után), aki a szláv és a német nemzetiségi népzeneben – természetesen, a magyar mellett –, egyaránt otthon van.

Számos írása jelent meg, amellyel szűkebb régiójának zenei életéről, a világban is híressé vált zenei szakembereiről ír vagy netán, egy-egy bukovinai „ősforrás” dalait adja közre. De szép számmal nyújt tanácsot a fiatalabb kollégáknak, illetve a népzenevel foglalkozó csoportvezetőknek is, írásaiban. Egyszóval kifogyhatatlan!

Melyek is a legutóbbi időben megjelent CD-i? Nézzük, a korábban megjelent szerzői „sorozathoz” az öt újabbat, amely 184 hosszabb, rövidebb alkotást tartalmaz:

1. Fények és felhők
2. Az ég alatt a földön
3. Napfények és árnyékok
4. Érzelmek és látomások
5. Távolságok és fények

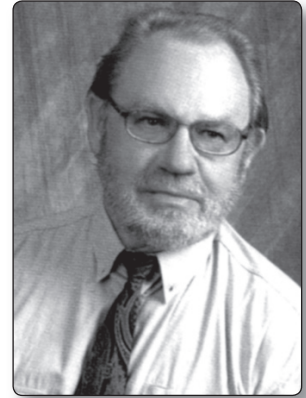
A 6. a „Nemzetek, népek népzenei nyomában” címet viseli, szép körképet adva más népek és a hazánkban élő nemzetiségek zenéjéről.

A 7.-8. Női és férfi, leány és legény összetételű, vegyes, illetve szólisták számára összeállított népdalcsokok ajánlatából, - a kiadott jegyzék alapján -, ízelítő. Összesen 160 csokor, amelyből mind tematikailag, hangnemileg, hangulatilag, stílus szerint stb., a teljesség igényével választhatnak a csoportvezetők e gazdag tárházból.

A paletta minden színét megtaláljuk a zeneművekben is. A szerző poétikus hajlama találkozik a zenével, hiszen számos alkalommal a leghíresebb költők verseit zenésíti meg. De munkássága hiánypótló pl. a szívéhez oly közel álló fúvószenében is.

Dr. Várnai Ferenc rendkívül gazdag, sokoldalú munkássága nagyobb elismerést, figyelmet érdemel(-ne!)

Dr. Gerzanics Magdolna www.gerzanics.hu

A II. SZINKÓPA VEGYESKARI TALÁLKOZÓ ZÁRÓKONCERTJE

A kórustalálkozó énekléssel és élénk baráti beszélgetésekkel teli napjának befejezéséként négy kórus hangversenyét hallgathatta meg az egésznapos programot érdeklődéssel követő, és a záró eseményre érkező közönség. Három meghívott kórus és a házigazda együttes izléses, színes műsora nyújtott nemes szórakozást.

A dunaújvárosi **Viadana Kamarakórus** – megszólalása előtt – egy filmmel mutatkozott be, amely a 15 éve alakult kórus múltjának emlékezetes momentumait idézte fel. A fiatal énekesek és vezetőjük **Kurucz Gergely** a középiskolás diáknapok és a helikoni sikerek után maradt együtt és folytatta a közös munkát. A 20 fiatal, lelkes énekes muzsikálása többféle erényt mutatott meg. Orbán György: Ave maris stella című művét értőn, meggyőző tudással tolmácsolták. Ezt követte Janequin: L'ouette című madrigálja, amely hasonlóan csivitelő mint az ismertebb, madárhangokat utánzó „Madarak éneke”. Műsoruk harmadik darabja Karai József kompozíciója - a hálás zárószám -, az Estéli nótázás volt. (zongorán kísért: *Baráth Bálint*) A három, stílusában, mondanivalójában és karakterében egyaránt különböző mű előadása a kórus és karnagy tudását, stílusismeretét tükrözte.

A Gyulai **Erkel Ferenc Vegyeskar** már több alkalommal szerepelt együtt a vendéglátók kórusával. A 30 énekest 2003 óta vezeti-tanítja-neveli *Perlaki Attila*. A műsorukban elsőnek felcsendülő *Gastoldi: Amor vittorioso* című népszerű madrigál vidáman, fényesen szólalt meg. Ezt követte két, mély gondolati tartalmú kompozíció, *Joseph Haydn: Aus dem Danklied zu Gott* kezdetű imája és *Kocsár Miklós* – a 80 születésnapjához közeledő, nagyhatású zeneszerző – *Exurge cor meum* című műve. A kórus gondozott hangzása szép perceket ajándékozott hallgatóságának, de az átélt előadás

mellett további aprólékos munkát igényel különösen a Haydn mű, amelyben a hosszú dallamívek hullámlása, azoknak sima vezetése, a magas szoprán hangok „puhítása” finomítást igényel. Befejezésül *Erkel Ferenc: Brankovics György* című operájának I. felvonásából a Kolo kelt életre lendületesen, nagyszerű ritmikai tartással. (zongorán kísért: *Nátor Éva*)

A **Vox Mirabilis Kamarakórus** Székesfehérvárról érkezett. 18 énekes *Zemlényi Katica* vezényletével egyházi műveket énekelt. Bár évtizedekkel ezelőtt templomi szolgálat hívta életre az együttest, ma már világi karrirodalmi alkotásokkal is gazdagodik repertoárjuk, és egyre többször szerepelnek sikeresen kórusversenyeken, fesztiválokon. *Rachmaninov* népszerű *Bogorodice Devo*, *Gounod: Ave verum corpus*, *Deer River* – spirituálé és *Kocsár Miklós Beatus vir* (112. zsoltár) kompozíciók alkották műsorukat. Egységes, szép hangzással, kicsit visszafogottan tolmácsolták a műveket, amelyek – bár alaptempójában mindegyik lassú – a dinamikai skála szélesebb tartományának bejárását igényelik.

A hangversenyt a házigazda **Erkel Ferenc Vegyeskar** szereplése zárta. *Cseri Zsófia* karnagy, a Kórustalálkozó kitalálója és énekesével a legapróbb részletekig figyelmes, gondos megvalósítója ritkaságokkal állt közönség elé. *Barabás Árpád* két, *Kányádi Sándor* verseire komponált madrigálja: *Madármarasztaló*, *Hófoltos* még a határ, bemutatóként hangzott el érett, kifejező – a költő képeit érzékenyen megfestő – előadásban. A következő, *Tóth Péter* torokszorítóan drámai műve a „Miatyánk” volt. A zeneszerző *Babits Mihály* 1914-ben született versének és a latin nyelvű imádságnak két rétegét komponálta egységbe. Befejezésül *Eric Whitacre: With a Lily in Your Hand* című műve fölényes zenei és technikai tudással, virtuóz előadásban szólalt meg.

Szellemes ráadásként hallhattuk *Terbisz Margit*nak a gonosz, piros fejű szinkópáról szóló meséje alapján született pályaművek ősbemutatóját. *Tóth Péter* és *Barabás Árpád* kórusműveinek derűje bocsátotta útjára az élvezetes nap résztvevőit.

Köszönet a sokrétű, szakmai és zenekedvelő közönségnek egyaránt örömet és élményt adó napért!

Hartyányi Judit

A KARDOS PÁL ALAPÍTVÁNY a szegedi BARTÓK BÉLA NŐIKAR-ral együttműködve meghirdeti a

TIZEDIK NEMZETKÖZI KÓRUSVEZETŐI SZEMINÁRIUMÁT (1992–2013)

amelyet 2013. augusztus 5-12 között a Szent-Györgyi Albert Agórában (Szeged, Kálvária sugárút 23.) rendeznek meg. (Érkezés: aug. 4-én, távozás 13-án)

A magyar és angol nyelvű szeminárium célja a keresztény egyházzenei kórusművek feldolgozása. Fő tevékenységi formák, területek: – kórushangképzés – partitúraolvasás – vezénylési gyakorlat és kargyakorlat

Művészeti vezető: **Rozgonyi Éva** Liszt- és Bartók-Pásztory-díjas karnagy, Tanár: **dr. Ordasi Péter** DLA

Gyakorló kórusként közreműködnek a szegedi Bartók Béla Nőikar tagjai és a szeminárium hallgatóinak kamarakórusa. A tanfolyamot nyilvános templomi hangverseny zárja. Részvételi díj (magyar állampolgárok számára): 30.000 Ft, amely magában foglalja a tandíjat, a kották, a délelőtti kávézás és a záró fogadás költségét. A tanfolyami díj első részletét (10.000 forintot) a jelentkezéssel egyidejűleg a Kardos Pál Alapítvány számlaszámára (11998006-02602718-10000018 - Erste Bank) szíveskedjék utalni, a fennmaradó összeg az érkezéskor fizetendő. **Jelentkezési határidő: 2013. május 15.** A jelentkezési lap letölthető a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége (KÓTA) honlapjáról: www.kota.hu, és igényelhető a Kardos Pál Alapítvány elérhetőségein: Fax: 36/62/325-623 E-mail:

jubilatedeo10@freemail.hu

6720 Szeged, Deák Ferenc u. 4.

„Jubilate Deo omnis terra!”

Az előző lapszámában a Túrót eszik a cigány mély fekvésű repetíciós hangjainak intonációs labilitásáról írtam, s arról, hogy ennek a labilitásnak hangképzés háttere van. Nevezetesen, ha a mély fekvésű részek nélkülözik a rezonanciát, azaz torkolják őket, akkor a hangszalagok nem képesek az agy/fül parancsát pontosan teljesíteni.

Hogy a lefelé tartó, vagy lent tartózkodó dallam ne „essen le”, ezt meg lehet kívánni magánénekes képzettségű kórustagoktól egyszerűen az igény megfogalmazásával, de amatőr énekaroknál a karvezetőnek kell célravezető skálákkal megpróbálni segíteni a helyzeten. Például egy ilyen gyakorlattal:

Zimmm-zummm -mmmm

/dó szó, dó/

Egy gyakorlat önmagában nem sokat ér, de ha kiaknázuk a benne rejlő lehetőségeket, akkor megteszi jó-tékony hatását. Az ördög tehát a részletekben rejlik, itt: a kivitelezés részleteiben.

Minden mozzanat fontos.

(Középhangon kezdjük: **g'** vagy **á'**!)

A Zimm szótag **z** hangzóját könnyed hasfallendítés hozza létre!

Nagyon fontos, hogy az **i** magánhangzó, ámbár pillanatnyi rövidségű, de tökéletesen a helyén legyen.

Az első szótag **m**-jén nagyon hosszú koronát tarunk. Erre azért van szükség, hogy fölkészüljünk az alsó szó hangon énekelt következő (**zummm**) szóra, ugyanis egyszerre három féle parancsot kell az agynak kiadnia:

- nagyságrenddel halkabb legyen a hang,
- az **u** hangzó ajakkerekítése teljes körű legyen,
- a **z** hangzónál TÉNYLEG találkozzanak a fogak. Ez az **u** kerekítése miatt nem könnyű.

Mindez nem könnyű feladat, de ha hagyunk rá időt, akkor nem lehetetlen a hibátlan kivitelezés, ami aztán meghozza az eredményt. A **z** hangzó előre hozza a **a** hangot és növeli a rezonanciát. Az **u** hangzó, ajakkerekítéses lévén, csöppet lazítja a géget, a piano hang pedig lehetővé teszi a kvarttal feljebb létrejött rezonancia megőrzését.

Ezen az **mmm** hangzón már nem nyaralunk sokáig, mert még vissza kell érni a **dó** hangra, kötéssel, akár némi glisszandóval.

Itt az a siker záloga, hogy az **m** hangzó mindvégig mozdulatlan, „nem nyúlunk hozzá”.

Többször ismételjük, mindig lejjebb egy fél hanggal.

Amikor már kezd működni a dolog, akkor variálhatjuk a **szó**,-ról a **dó**-ra érkezést ugrás helyett skálafokokon keresztül, (**szó-lá-ti-dó**), de ezt csak akkor vezessük be, amikor már tapasztaljuk, hogy az **m** -hangzók színe sem **dó**-ról **szó**,-ra menet nem változik, sem visszafelé, tehát végig megőrzi hangszínét.

Ha sok gyakorlás után már jelentkeznek szépen az eredmények, bővíthetjük a skálát:

Dó(zimmm)-szó,(zummm)-dó-ti,-lá,-szó,-dó (mmmmmmmmmm).

Munkánk hatékonyságát növeli, ha, bevégezvén ezeket a gyakorlatokat, azonnal elénekeljük a próbálandó darab mély fekvésű részeit ugyanígy, vagyis:

- magunk számára halkán (kifelé az nem lesz halk),
- pontos, de nem erőszakos hangzóképzéssel,
- azzal az érzéssel, mintha az **m** hangzó állandóan „jelen lenne” szövegmondás közben is.

Dr. Bruckner Adrienne

Egyes példányok (ára: 300,-Ft) beszerezhetők:

Nagykanizsán: Katona Noémi előadónál a Hevesi Művelődési Központban (Széchenyi tér 5-9.)

Pécssett - Pécsi Nevelők Háza Egyesület székházában (Pécs, Szent István tér 17.)

Tatabányán Saltzer Géza karnagynál és a Szerkesztőségben